

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Ministerie van Veiligheid en Justitie
t.a.v. de Staatssecretaris van Veiligheid
en Justitie, mr F. Teeven
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Directie Strategie &
Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

Correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t 070-361 97 23
f 070-361 97 46
www.rechtspraak.nl

datum 14 november 2011

Ministerie van Justitie DBOB/DIV/OAB/AL-OD	
Dossier	
Datum	17 NOV. 2011
Nummer	11/571729
Ambt.	

uw kenmerk 5710222/11/6
onderwerp Advies over wetsvoorstel wijziging artikel 1:28 BW

Geachte heer Teeven,

Bij brief van 15 september jl., met kenmerk 5710222/11/6 verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de "Raad") advies uit te brengen over het concept-wetsvoorstel tot wijziging van artikel 1:28 BW.

Hoofddlijn van het wetsvoorstel is dat juridische aanpassing van het geslacht kan plaatsvinden zonder dat lichamelijke aanpassing heeft plaatsgevonden. Voldoende voor wijziging van het geslacht in de akte van geboorte is voortaan dat het om een overtuiging gaat die als van blijvende aard kan worden beschouwd en dat dit wordt bevestigd door een aan de rechtbank overgelegde verklaring van de in artikel 28a van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde deskundigen.

Gehoord de gerechten adviseert de Raad u als volgt.¹

Het wetsvoorstel past in de lijn van de uitspraak van de Hoge Raad van 30 maart 2007, LJN AZ5686, waarin de Hoge Raad overweegt dat uit art. 8 EVRM een positieve verplichting kan voortvloeien de

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad voor de rechtspraak de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 14 november 2011
kenmerk UIT 4309 S&O / DK
pagina 2 van 2

geslachtsaanduiding in de geboorteakte aan te passen aan het geslacht waartoe de betrokkene volgens diens vaste overtuiging behoort.

In de Memorie van toelichting wordt de vraag opgeworpen of het mogelijk moet zijn om de geslachtsaanduiding in de geboorteakte door te halen zonder dat daarin een nieuwe geslachtsaanduiding wordt opgenomen. Genoemde uitspraak van de Hoge Raad laat toe dat deze mogelijkheid niet wordt geboden. De Raad onthoudt zich op dit punt verder van advisering, omdat het een meer politiek beslispunt betreft.

De Raad merkt op dat het begrip "de periode waarin de verzoeker als zodanig heeft geleefd" in de zesde zin van artikel 1:28a BW niet is uitgewerkt. De Raad acht uitwerking van dit begrip, in die zin dat een minimum periode wordt genoemd, op zijn plaats. In dit verband wijst de Raad op de in het Verenigd Koninkrijk geldende regeling, waar de eis wordt gesteld dat tenminste 2 jaar in het andere geslacht moet zijn geleefd (MvT, p. 8).

De Raad adviseert het voorgestelde artikel 1:28c lid 3 BW aan te passen. Het resultaat van het thans voorgestelde artikellid is dat iemand die formeel vrouw is als vader in de geboorteakte van haar kind komt te staan, of omgekeerd. Dit kan voor de identiteitsvorming van een kind problematisch zijn. In de uitspraak van Gerechtshof Leeuwarden van 23 december 2010, LJN BO8039, is een oplossing gesuggereerd die ook algemeen bruikbaar zou kunnen zijn: in gevallen als in artikel 1:28c lid 3 BW nieuw bedoeld zou de transgender-ouder kunnen worden aangeduid als "ouder". Deze term wordt in het wetsvoorstel lesbisch ouderschap ook geïntroduceerd (zie bijvoorbeeld de daarbij voorgestelde aanpassing van artikel 1:207 BW). Bij de naam van de ouder zou kunnen worden aangegeven dat er per uitspraakdatum transgender een wijziging is gekomen. Wanneer daarbij de opeenvolgende geslachten van de betreffende ouder worden vermeld maakt de akte volledig duidelijk wat er gebeurd is. Voorbeeld: Ouder: Klaasje Janssen (geslacht: vrouw), tot 30 januari 2009 Klaas Janssen (geslacht: man).

Werklast

De inschatting van de Raad is dat de invoering van het wetsvoorstel geen substantiële werklastgevolgen met zich mee zal brengen.

Hoogachtend,

Mr. J.C. van Dijk,
Lid Raad voor de rechtspraak